

## Regulacje prawne

### PRODUKCJA PODSTAWOWA (PIERWOTNA)

Pojęcie produkcji podstawowej jest zdefiniowane w art. 3 pkt 17 Rozporządzenia (WE) Nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. *ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. bezpieczeństwa żywności i żywienia oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności* (Dz. U. WE L 31 z 01.02.2002 r.).

„Produkcja podstawowa” (inaczej „pierwotna”) oznacza produkcję, uprawę lub hodowlę produktów podstawowych, w tym zbiory (...), dojenie, hodowlę zwierząt gospodarskich przed ubojem, łowiectwo i rybołówstwo, zbieranie runa leśnego. Produkty pierwotne to:

- produkty ziemi, pochodzące z hodowli, polowań i połowów,
- produkty pochodzenia roślinnego, czyli zboża, owoce, warzywa, zioła, grzyby hodowlane,
- pochodzenia zwierzęcego, czyli jaja, surowe mleko, miód, produkty rybołówstwa, żywe małże,
- zbierane w ich naturalnym środowisku (rosnące w warunkach naturalnych) zarówno pochodzenia roślinnego, jak i zwierzęcego, czyli grzyby, jagody, ślimaki itp.

**Załącznik I część A rozporządzenia (WE) Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. U. UE L 139 z 30.04.2004 r.),** określa ogólne przepisy higieny, które muszą być spełniane przez podmioty prowadzące działalność w zakresie produkcji pierwotnej (produkcji podstawowej) oraz działań powiązanych a nadto zawiera zalecenia do wytycznych dobrej praktyki higieny.

Działania powiązane z produkcją podstawową obejmują:

- transport, magazynowanie i obsługę produktów pierwotnych w miejscu produkcji bez zmiany w sposób znaczący ich charakteru;
- transport żywych zwierząt;
- w przypadku produktów pochodzenia roślinnego, produktów rybołówstwa i zwierząt łownych – czynności transportowe związane z dostarczeniem tych produktów, z miejsca produkcji do zakładu.

Podmioty działające na rynku spożywczym prowadzące produkcję pierwotną są zobowiązane złożyć wniosek o wpis do rejestru zakładów:

- co najmniej na 14 dni przed dniem rozpoczęcia prowadzenia działalności należy złożyć do właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wniosek o wpis do rejestru zakładów (podając zakres i wielkość produkcji oraz rodzaj produktów pochodzenia roślinnego) wraz z dołączonym zaświadczeniem o wpisie do ewidencji gospodarstw rolnych;
- wpis do rejestru zakładów następuje na podstawie złożonego przez producenta prowadzącego działalność w zakresie produkcji pierwotnej wniosku, natomiast Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydaje zaświadczenie o wpisie do rejestru zakładów prowadzących sprzedaż bezpośrednią;

- każdy podmiot wpisany do rejestru jest zobowiązany do informowania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, o każdym przypadku zmiany działalności (w terminie 30 dni od dnia powstania zmiany), celem dokonania zmian w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności.

## **SPRZEDAŻ BEZPOŚREDNIA**

„Sprzedaż bezpośrednia” to:

- sprzedaż przez producenta małych ilości żywności nieprzetworzonej pochodzenia roślinnego, sprzedawanej konsumentowi finalnemu, tj. osobom fizycznym – indywidualnym, np. na targowiskach, placach targowych, w bramach własnych gospodarstw rolnych, lokalnym sklepom i zakładom gastronomicznym (restauracje, bary, stołówki szkolne i inne).

Dostawy bezpośrednie w każdym przypadku odnoszą się do produktów pierwotnych. Producenci, którzy wprowadzają do obrotu produkty pierwotne wyłącznie w warunkach sprzedaży bezpośredniej są zobowiązani do przestrzegania wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia wydanym na podstawie art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia. Rozporządzenie to określa zakres działalności prowadzonej w ramach dostaw bezpośrednich środków spożywczych, w tym wielkość i obszar dostaw bezpośrednich oraz szczegółowe wymagania higieniczne dla działalności prowadzonej w ramach dostaw bezpośrednich żywności.

- działalność w ramach dostaw bezpośrednich nie może być działalnością w rozumieniu działalności gospodarczej, w systemie pośrednictwa i dalszej odsprzedaży.

Działalność ta może odbywać się bezpośrednio pomiędzy producentem surowców, czyli płodów rolnych i:

- konsumentem finalnym, albo
- lokalnym sklepem detalicznym lub lokalną restauracją,

### **nie w celu dalszej odsprzedaży innemu podmiotowi gospodarczemu, lecz w celu zaopatrzenia konsumentów finalnych.**

Działalność ta dotyczy małych ilości surowców, czyli takich, które dostawca może wyprodukować we własnym gospodarstwie, a więc pochodzących z własnych upraw lub hodowli. Działalność w ramach dostaw bezpośrednich dotyczy wyłącznie surowców, czyli żywności nieprzetworzonej i swym zakresem obejmuje:

- produkty produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego, takie jak: zboża, owoce, warzywa, zioła, grzyby,
- produkty uprawne, pochodzące wyłącznie z własnych upraw lub hodowli producentów produkcji pierwotnej, nie stanowiących działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych,
- pozostałe surowce pochodzące z dokonywanych osobiście zbiorów ziół i runa leśnego.
- środki spożywcze pochodzące z produktów lub surowców w postaci kiszzonej lub suszonej.

Dostawy bezpośrednie nie dotyczą produktów pierwotnych wprowadzanych do obrotu przez zakład podmiotu działającego na rynku w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej (ustawa z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. nr 173, poz. 1807 z późniejszymi zmianami). W ramach dostaw bezpośrednich dopuszcza się stosowanie takich czynności jak, np. *mycie warzyw, usuwanie liści; suszenie zbóż; zabijanie, wykrwawianie, patroszenie, usuwanie pław, schładzanie i pakowanie ryb*. Natomiast takie czynności jak na przykład: *obieranie ziemniaków; krojenie marchewek; pakowanie sałaty w woreczki; stosowanie gazów konserwujących* -nie mogą być zaliczone do czynności wykonywanych w ramach produkcji pierwotnej ani za operacje związane z produkcją pierwotną. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi działalność w ramach dostaw bezpośrednich wymaga rejestracji. W związku z tym producent zobowiązany jest:

- co najmniej na **14 dni przed dniem rozpoczęcia prowadzenia tej działalności** złożyć do właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wniosek o wpis do rejestru zakładów (podając zakres i wielkość produkcji oraz rodzaj produktów pochodzenia roślinnego) wraz z dołączonym zaświadczeniem o wpisie do ewidencji gospodarstw rolnych;
- wpis do rejestru zakładów następuje na podstawie złożonego przez producenta prowadzącego działalność w zakresie dostaw bezpośrednich wniosku, natomiast Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydaje zaświadczenie o wpisie do rejestru zakładów prowadzących sprzedaż bezpośrednią;
- · każdy podmiot wpisany do rejestru jest zobowiązany do informowania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, o każdym przypadku zmiany działalności (w terminie **30 dni** od dnia powstania zmiany), celem dokonania zmian w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności.